

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 464. Qui & qualiter adhibendi compurgatores in pergatione canonica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

9. 5. eò quòd præsumebatur, neminem concium criminis, de quo accusabatur aut infamabatur, tam fore temerarium, ut auferret in iudicium & condemnationem sui tam horrendum facinus admittete, præsertim dum, ut quandoque fiebat, adhibebantur imprecationes repentini interitus secuturi ex tali temeraria susceptione Corporis & Sanguinis Christi, atque hâc ratione Gregor. VII. Simonæ infimulatus publicè se purgavit coram Henrico III. Imperatore apud eundem instans, ut, si innocentem se crederet de probris sibi objectis, per sumptionem Sanctissimi Sacramenti se purgaret, quod ab eo deterrito exemplo Lotharii & aliorum, malâ fide in sui perniciem id a forum & celeri interitu pereuntium non obtinuit. Wiestn. h. t. num. 3. referens se ad Chronicon Sigeberti Anno 870. & Baron. Anno 1077. Terriò: per iudicium criminis, vel per sortes vel tesseras ad S. Crucem jaci, vel in Altari S. Crucis insigni deponi, & post varias preces inde extrahi solitas, vel per nocturnas & diu continuatas ad illam stationes, vel denique & frequentius per juramentum ad S. Crucem, vel per eam eâve contactâ præstitum, ut Wiestn. l. c. ex Rainaudo de calum. 3. c. 2. num. 2. & Grotter. de S. Crucis. 16.

3. Resp. Ad Secundum secundò: Hujusmodi purgandi modis, fidelium in Deum & Sanctos fiducia deficiente, & ratione in superstitionem degenerante paulatim sublatis, sufficere & hodie dum durans est forma hujus purgationis, nimirum juramentum ab accusato aut infimulato, vel publicè diffamato, aut vehementer suspecto de crimine tactis Evangeliiis præstitum, invocato Deo in testem innocentiae suæ seu de crimine illo, nec per se, nec personam substitutam suo nomine commissio.

Quæst. 464. An, qui & qualiter adhibendi compurgatores in hac purgatione canonica?

1. Resp. Primò: Adhibendæ sunt tres, quinque aut plures, prout qualitas rei vel gravitas criminis exigit, & quorum numerum arbitrio & prudentiæ Judicis permittunt censent Abb. in c. 1. h. t. & Decian. num. 12. (qui compurgatores vocantur) personæ non solum bonæ æstimationis & fide dignæ, sed & Vicinæ & tales, quibus purgandi vita & mores perspectos esse præsumi possit, ut dicitur c. cum dilectus, h. t. & ibi Gl. v. vicinæ. & Abb. n. 1. c. quanto de præsumpt. Felin. in c. litteris. eod. num. 2. & Menoch. l. 6. de præsumpt. 24. n. 12. ejusdem Ordinis ac statûs eum purgando, ita ut si is sit Episcopus vel Presbyter, etiam illi tales esse debeant. His verò deficientibus etiam alii inferioris Ordinis Clerici juxta c. ex tuarum & c. in juvenute. & his quoque deficientibus honesti Laici, etiam feminæ admitti possunt. Gl. fin. in cit. c. & Hostiens. num. 5. imò si in purgationis loco ignotus Clericus sit purgandus, ibique purgatores idonei nec clerici, nec laici haberi possunt, & legitima probationes deficiant, reus solo proprio juramento purgandus, si aliâ fide dignus censetur, simulque juret, se compurgatores habere non posse. cum Gl. fin. in c. cum P. & Abb. in c. inter. h. t. n. 7. Decian. rr. crim. l. 5. c. 48. n. 26. Pith. h. t. n. 28. Wiestn. n. 9. Reiffenst. h. t. n. 6.

2. Resp. Secundò: Horum compurgatorum officium est, ut jurati deponant, se credere purgandum verè jurallè, ac proinde impositi criminis falsò infimulatum; juramentum enim hoc compurgatorum non est veritatis, sed credulitatis. can. quo-

vus. 2. q. 5. c. licet de accusat. c. inter. 10. & c. fin. h. t. Decian. l. c. num. 4.

Quæst. 465. A quo, quibus & quando indicenda purgatio canonica?

1. Resp. Ad Primum: Purgatio canonica indicere potest à Judice competente, quia aliâs de crimine cognoscere potest & debet, ita ut, si ab alio fiat, sit nulla, & habeat se, ac si facta non fuisset. Arg. c. nos inter. & c. inter. h. t. c. licet, de off. legat. Gl. fin. in c. penult. juncta Gl. Marg. Lit. G. & ibid. Host. in fin. Pith. h. t. num. 2. Sic potest Episcopus non tantum Clericum, sed etiam laicum subditum suum compellere ad purgandum se de criminibus spectantibus ad cognitionem Ecclesie, ut sunt hæresis, adulterium & similia, quæ sunt vel merè ecclesiastica, vel mixti fori, vel etiam toti sæcularis, ubi Episcopus jurisdictionem temporalem habet, estque ratio, quòd purgatio nunquam inducatur, nisi in defectum probationum. Unde si ad Episcopum non spectet cognitio delicti, non fient coram eo probationes, & consequenter neque per illum indicenda purgatio canonica de crimine ad illius cognitionem non spectante. Censent tamen alii apud Pith. num. 3. posse Episcopum de quolibet crimine purgationem canonicam indicere, eò quòd textus c. nos inter. h. t. loquatur generaliter & indistinctè de aliquo crimine. Episcopus autem debeat inquirere in dicecesanorum suorum, etiam laicorum, delicta, eaque punire, juxta c. 1. de Off. Judic. Ordinar. & consequenter deficiente probatione indicere possit purgationem. Quod ipsum melius distingui ait Pith. l. c. cum Abb. & Host. in cit. c. nos inter. num. 2. ita ut procedat, si velit Episcopus indicare laico infamato purgationem in ordine ad penitentiam imponendam in foro animæ, secus, si velit eam indicare laico infamato in ordine ad penam temporalem imponendam, in foro judiciali.

2. Resp. Ad Secundum Primò: Non tantum clericis Sæcularibus sed etiam Regularibus utriusque sexûs indicenda purgatio canonica, sed publicè infamati fuerint de crimine, vel graviter suspecti, & testes aliâque probationes deficiant, prout constat ex c. moniales. Secundò: indicenda non est, nisi personis, quarum famæ & æstimationis integritas Christiano populo est valde necessaria, ut sunt Episcopi & alii Prælati, Prædicatores verbi divini, Sacerdotes aliâque viri alii probi ac fide digni, etiam laici, viles autem ac plebei homines de criminibus, quorum plena probatio aliter haberi nequit, accusati, diffamati, aut graviter suspecti, subjiciendi sunt quæstionibus per torturam, tum quia tales non facillè inveniunt compurgatores, tum propter periculum perjurii. Ita Reiffenst. h. t. num. 13. Wiestn. h. t. num. 7. cum Farinac. in prax. crim. q. 94. num. 64. Terriò: indicenda non est hæc purgatio, nisi per accusationem vel aliter de crimine diffamatis, vel verisimiliter & vehementer suspectis, ita ut fama illorum etiam apud prudentes & probos læsa sit. Innoc. in c. nos inter. h. t. Sylv. v. purgatio, num. 2. Pith. h. t. num. 7. ex ea ratione, quia hæc purgatio inducta ideo præcipuè, ut, casu quo crimen vel innocentia diffamati alio modo probari nequit, detegatur per purgationem, vel ad tollendum scandalum publicum populi, vel ad delendam suspensionem, & infamia convertatur in bonam famam, Arg. c. inter. h. t. Unde requiritur, ut infamia ortum habeat à personis honestis, & gravibus & non à malevolis, Host.